

Др РАДМИЛА В. ЖУГИЋ¹, НАУЧНИ САВЕТНИК
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ,
БЕОГРАД

ДРАГАН РАДОВИЋ (УР.). НАШЕ СТВАРАЊЕ

ЧАСОПИС ЗА КЊИЖЕВНОСТ, УМЕТНОСТ И КУЛТУРУ (ГОДИНА LIX).

ЛЕСКОВАЦ: ЛЕСКОВАЧКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР,

2012 / 1–2 и 2012 / 3–4, 358 СТР.²

Часопис *Наше стварање* чији је први број објављен септембра 1953. године, са неколико пауза у излажењу (1955–1957), (1958–1961), у почетку је био конципиран као часопис за друштвено-политичка питања, науку и књижевност (Тимченко 2007: 153–193).³

Од 1961. године, *Наше стварање* није више био часопис чији је концепцијски приоритет била друштвено-политичка проблематика. Особито, од 1962. до 1964. (1965. година је година паузе у излажењу), у часопису преовлађују прилози из књижевности, филозофије и прошлости Лесковца. Корекције у концепцији часописа биле су континуиране и честе, али је часопис у суштини био опредељен за питања из културе која је обухватала понајпре књижевност, а потом и теме из области филозофије и хуманистичких наука. Дакле, публикација *Наше стварање* био је и остао часопис за књижевност, и то не само својим садржајем и декларативном дефиницијом садржаја. И данас је часопис и у садржају и у називу публикација за књижевност, као што је био и далеке

¹ radezz55@gmail.com

² Приказ је настао у оквиру пројекта *Лингвистичка истраживања савременог српског књижевног језика и израда Речника српскохрватског књижевног и народног језика* (бр. 148009) који у целости финансира Министарство просвете и науке Владе Републике Србије.

Приказ је примљен 30. марта 2013, а прихваћен за објављивање на састанку Редакције Зборника одржаном 21. децембра 2013.

³ Студију *Часопис Наше стварање и књижевно стваралаштво Лесковца*, Николај Тимченко је написао 2002–2003. године.

1953. године. Данас се у дефиницији садржаја часописа појављују и одреднице уметност и култура. Такође, наука као једно од садржинских опредељења првог броја часописа, непостојећа је у његовој садржинској дефиницији, али, на добробит свих, она је у овом часопису врло заступљена, и чини се да из године у годину осваја овај простор. Запажено место заузимају радови научних посленика о српском језику као и теоријски и критички радови из књижевности и језика. Можда ће у будућности Уредништво и дефиницијом декларисати *Наше сиварање* као часопис и за науку. Кажемо, можда. Тиме би дефиниција садржаја часописа била допуњена и конкретизована. Наравно, ни овако како тренутно јесте, не представља никакав проблем. Најбитнији је став Уређивачког одбора да се определио и за прилоге из науке о језику и књижевности.

Да је то управо тако, потврђују и два двоброја *Наше сиварања* за 2012. годину, чији ћемо садржај укратко представити нашој научној и културној јавности. Сходно квалификацији и интересовању приказивача овог двоброја, посебна пажња биће посвећена управо оваквим радовима, али неће бити занемарени ни остали прилози.

У концепцији оба двоброја долази до изражаја виспреност уредника да прилоге тако наниже, правећи мозаик у чијој се различитости читаочева пажња напаја врло озбиљним књижевним и филозофским садржајима и анализом лингвистичких питања, да би потом била преусмерена на заслужену релаксацију књижевним прозним и песничким фрагментима од којих око засузи а срце се узнемири.

Пођимо редом. Први двоброј *Наше сиварања* за 2012. годину почиње есејом о речима аутора Давида Кецмана Дака „У дескрај ѿоринуѡ” (5–9). Не ради се овде о било каквим речима, већ о речима писца које су одраз његове креативне индивидуалности. Следе прозна и песничка остварења Саше Стојановића „Крај револуције” (10–22); Бојане Цветковић „Не ѿосѡјим док нисам камен” (23); Горана Вучковића „На чврсиим ѡемељима (ѡлосе)” (24–31); Љубише Рајковића Кожељца „Венац из ѡре дожурове” (32–36); Дејана Ђорђевића „Мој ѡраг” (37–38). Зоран Б. Младеновић је приложник једног опширног филозофског есеја „Биће и нишиѡа” (39–57) у коме тумачи поимање бесмртности и смртности од старих грчких и римских мислилаца, преко Канта и Ничеа до Хајдегера. Прилично опсежна и стручна тумачења Дидроовог дела 'О драмској поезији' даје Душан Благојевић, аутор прилога „Есиѡиѡчки ѡринѡиѡи

у драмској поезији – Дени Дидро” (58–71), у коме Благојевић превазилази оквире пуког приказа овог Дидроовог дела, полемишући са ставовима Дидроа, филозофа и естетичара драмске уметности. У раду „Тийови фокализације у ’Проклејој авлији’ ” (72–75), Биљана Златковић нас најпре уводи у тумачење термина фокализација, а потом излаже типове фокализације као начина приповедања на примеру Андрићевог романа ’Проклета авлија’. Изванредан прилог Сунчице Денић „Трајање за целином у поезији Бранислава Х. Милошевића” (76–80) нагони читаоца на дубоко промишљање, не само о изванредној поезији овога песника, већ много више од тога. Остајемо запитани не само над природом човека и песника, већ над устројством људскога рода у датим околностима, у његовој острвљености на свакога и на све. Љубав као емотивна и етичка категорија, отелотворена је у песничком делу Бранислава Милошевића који је глорификује и ставља у функцију помирења човека са самим собом најпре, а потом и са свим оним што је Творчево. Пажње вредан је и опсежан чланак Николе Цветковића „Милан С. Димитријевић – научник свейској јласа и имена” (81–113) у коме нас аутор детаљно упознаје са изузетно плодним научним ствараоцем, астрологом и физичарем међународне научне пажње, али и ствараоцем лепе речи, песником, као и са личношћу јавног и друштвеног живота, једноставно – са Миланом С. Димитријевићем, научником врло широке ерудиције и енциклопедијског појмовника. О почецима просвете у Лесковцу у XIX веку, кад је Србија још увек била под турском влашћу, о значају црква и манастира у чијем су окриљу осниване прве школе у самом Лесковцу и још једанаест насеља у његовој околини (Козаре, Рупље, Црна Трава, Предејане, Грделица, Ораовица, Накривањ, Бунуша, Турековац, Печењевце, Бабичко и Кумарево), о првим учитељима и предметима који су се у тим школама учили, пише Мирослав Јовановић у раду „Црква и просвета у Лесковцу” (114–128).

Након ових радова из фрагмената ауторске књижевне прозе и песништва, потом радова о тумачењима одређених књижевних и филозофских дела, након прилога о научном и песничком стваралаштву Милана С. Димитријевића и прилога о почецима просветног рада у Лесковцу и његовој околини, следе три рада који се баве питањима језика.

Први међу њима је рад професора у пензији Недељка Богдановића, нашег истакнутог дијалектолога, кратак и сажет рад али посве оригиналан и нов по начину на који професор Богдановић приступа проблемима везаним за дијалекатске речнике са про-

стора призренско-тимочког дијалекта, насловљен „*Веродостојности дијалекатских речника*” (129–132). Нико досад није јавно проговорио о дијалекатским речницима на овај начин. Богдановић, иначе члан Уређивачког одбора публикације Српски дијалектолошки зборник у коме је објављена већина речника који се у раду апострофирају, и сам рецензент неких од тих речника, наводи научну јавност на размишљање о веродостојности лексичког материјала представљеног у овим речницима. На основу чињеничног стања да је сваки наредни речник обимнији од оног претходног, професор Богдановић у свом промишљању у вези с овим питањем провлачи нит сумње, уколико је аутор овог приказа то добро разумео, да ли је лексичка грађа заступљена у дијалекатским речницима веродостојна, 'оверена' на терену, или су се састављачи речника определили, уз претходну консултацију ранијих речника, и за бројне лексеме из њих, чије је постојање могуће и на том конкретном подручју, без провере њиховог постојања и употребе на терену. Можда нечег у свему овоме и има, али је накнадна провера на терену готово неизводљив подухват са сумњивим изгледима да се бар приближимо правом исходу. Сматрамо да над питањем које Богдановић поставља ваља дубоко и одговорно, аргументовано и чињенично промислити, нарочито када мислимо на речнике који ће тек бити понуђени за објављивање. Онај ко буде рецензирао такве речнике морао би аутору указати на сумњу у постојање таквих конкретних лексема, уколико му се учини да оне постоје, и захтевати од њега да још једном провери стање на терену, уз писмени доказ да је то и учинио, а путем стављања на увид магнетофонски снимљеног материјала са осмишљеним сегментима у којима се такве лексеме потврђују. Ради се о врло деликатном и тешко изводљивом послу, али би можда било неопходно начинити и такву проверу која би отклонила или потврдила такву сумњу. Смело, али можда и основано изнета сумња, у сваком случају наводи да се над овим Богдановићевим питањем замисле сви, од аутора речника, преко рецензента до уредника публикације у којој се такав речник припрема за изношење пред научну и стручну јавност.

Голуб Јашовић нас упознаје са рукописом Радослава Рада Јанићијевића 'Лирске песме са Косова и Метохије', припремљеним за публикавање. Рукопис садржи сто педесет лирских песама међу којима је највише љубавних, али има и шaljивих, посленичких, божићних, ускршњих и других песама. Песме су записане у вучитрнском крају, Ибарском Колашину, Рогозни и у Косовском

Поморављу, а казивачи су особе рођене или живеље крајем 19. века (аутор је песме почео да бележи осамдесетих година 20. века).

У раду „Неке језичке особине народних лирских њесама у зајисима Рада Јанићјевића” (133–136), Голуб Јашовић, на материјалу из наведене рукописне збирке песама, у најкраћим цртама пише о језику тих песама, показујући његове фонетске, морфолошке и лексичке особине, карактеристичне за скоро све српске говоре Косова и Метохије: косовско-ресавске, призренско-јужноморавске и зетско-сјеничке говоре.

Ту је и рад Радмиле Жугић „Неке сџилске одлике реченица у њисаној језичкој култури сџуденаџа на ѓризренско-џимочком ѓодручју” (137–149), први рад са таквом тематиком код нас. Од уопштених напомена о стилу, преко сагледавања односа између количине садржаја и количине текста и његовог утицаја на вредност стила, преко употребе обимних реченица, великог текста са малим садржајем, преко употребе сувишних речи, синтагми и фраза и неопходности избора економичнијег синонима, преко сиромаштва лексичког фонда и непознавања семантике лексике (сви претходни параметри су посведочени конкретним примерима из писаних задатака студената), стиже се до закључних напомена чији један део цитирамо: „Читајући студентске радове коришћене за писање и овог рада, приметили смо да у већини задатака није проблем обавештеност студената о материји о којој пишу ... Проблем се јавља у организацији података у реченици. Чињенице се не повезују на ваљан начин, мисао није чиста, јасна, већ је често конфузна, недоречена, нејасна. Често се губи веза са главним делом реченице, мешају се узрок и последица. Ако се овоме додају и елементи попут употребе непотребних речи, једноличне лексике, неодговарајућих лексичких значења, празних фраза, погрешних падежа, обиља правописних грешака и слично, стиче се утисак несолидне писане културе, лошег изражавања, слабашног начина мишљења. Све ово оставља утисак незадовољавајућег степена писане културе изражавања ...”.

Радове из језика следе радови аналитичког приступа књижевности и уметности, односно критичког осврта на књижевна дела. Тако, по животној доби врло млада, а по способности аналитичког приступа тумачењу незаобилазних књижевних тема (живот, тело, дух, смрт), веома даровита, са врло широким дијапазоном компарације односа ових елемената, Бојана Цветковић пише о овоме у раду „Тело и џелесно. Од ероџизације до унакаженој џела у романима ’Бурлеска ѓосѓодина Перуна доѓа ѓрома’ Расѓѓка Пеѓѓровића и

'Црвени ѿѿао леѿи ѿрема небу' Миодрага Булаѿовића" (150–157). О културно-политичкој антропологији од 14. века до данас, тумачећи студију Едварда Саида Оријентализам, о оријентализму као научном систему који је све до данас остао основа западној цивилизацији, Европи и САД-у за војне и политичке напоре, о супротности између Истока и Запада, пише Зоран Ракић у раду „Реѿро-дукција оријентализма" (158–166). О орфизму, питагорејству и ма-тернитетским мистеријама, о односу митологије и теургије, можемо читати у раду Ивана Ганића „Орфизам и групе мистерије" (167–185).

Један од три последња прилога овог двоброја представља приказ књиге Николаја Тимченка 'Између стваралаштва и егзистенције', коју је 2012. године објавила Задужбина 'Николај Тимченко'. Погледе Тимченка на дело Андрића и Црњанског саопштава нам Драган Тасић у приказу „Антиројолошки ѿесимизам" (186–192). У прилогу „Француско-српске књижевне везе" (193–194), Тихомир Петровић приказује књигу Душана А. Јањића 'Књижевна препли-тања' у коме износи ауторове погледе на међусобне додире и прожимања српске и француске књижевности. За њим следи приказ књиге Недељка Богдановића: 'Реч и песма – Утва злато-крила Бранка Миљковића' (195–198) коју је објавио Филозофски факултет у Нишу 2011. године. „Суочени смо, дакле, са ретком и необичном књигом коју је аутор испунио оригиналним парадиг-матским иновацијама. Због лакоће израза, научно прецизних одређења и значењске дисперзивности, ова публикација пред-ставља упутан, прегледан – како лингвистички тако и књижев-но-теоријски приручник, која ни једном својом речи није у други план ставила стваралачку величину и књижевно-историјски значај Бранка Миљковића. Напротив, оно што је тек средство у поетском поступку овог песника дубина и трагања за смислом певања и живљења, приказано је са оне друге, лингвистичке, или, прецизније, лексиколошке стране. А то је, мора се признати, висок степен у лингвистичком и књижевно-научном истра-живању, преко кога је изазовно и тешко прекорачивати" – овај цитат из приказа Драгана Радовића „Поетика и лексика" пред-ставља сублимат и суштину приказане Богдановићеве књиге. Први двоброј Нашег стварања за 2012. годину, завршава се прика-зом књиге 'Депонија људи' Миодрага Драгана Здравковића, а приказ насловљен „Мудро и сажет" (199–200), потписује Маре Каранфиловић.

Није безначајно што су након радова, у најкраћим цртама, дати биобиблиографски подаци о ствараоцима овог двоброја (201–204).

Други двоброј *Нашеї сїварања* (2012/ 3–4), пагинацијом се поставља на први двоброј. На први двоброј се наслања и концепцијски. У њему ће се читалац срести са бројним ствараоцима из првог двоброја, али су регистрована и нова стваралачка имена.

Други двоброј почиње чланком о поимању културе под једноставним називом „Култура” (209–210), ауторке Емилије Ђикић Јовановић. У делу *С л о в е с т* налазе се фрагменти из прозног и песничког стваралаштва неколико аутора. Недељко Богдановић је овде приложио причу „*Порџреї*” (211–214), из збирке ‘Свилен конац’ која је припремљена за штампу. Исти аутор је заступљен овде и са три фрагмента „*Нових Бучумика*” (214–217), као дела допуне трећег издања књиге ‘Бучумике’ под називом ‘Нове Бучумике’, припремљене за штампу. Овде је место нашло и по неколико песама Љубише Динчића (218–222) и Жељка Васића (223–225).

Наредни део насловљен *Љ у д* и доноси радове Душана Јањића „*Николај Тимченко и француска књижевност*” (226–241) и Николе Цветковића „*Милан С. Димитријевић – научник свешкој іласа и имена*” (242–264). Пишући о Николају Тимченку, Душан Јањић истиче да у изузетном стваралачком опусу овог књижевника, историчара књижевности и есејисте, посебно место заузимају радови Тимченка о француским књижевницима. Тимченково интересовање за француске писце и њихова дела (бирао је ауторе и дела у којима је изражена антрополошка димензија: Рабле, Монтењ, Ла Бријер, Стендал, Зола, Ками) говори о томе да је он високо ценио француску књижевност која је у свим епохама давала врхунске писце. Прилог Николе Цветковића је наставак текста из претходног двоброја. Аутор прилога овде обавештава научну и културну јавност о преводилачком раду одабраних текстова Милана С. Димитријевића, потом о његовој креативној педагошкој делатности и о плодној и разноврсној предавачкој активности.

Трећи део *Ј е з и к з а в и ч а ј а* доноси два рада. Један од њих је рад Радмиле Жугић „*Неке одлике іисане језичке културе сїуденаїа на іризренско-їимочком дијалекаїском іодручју (на іимерима синїаксе іадежа и синїаксе реченица)*” (265–275). Да бисмо заинтересовали научну и стручну јавност за проблем којим се ауторка Жугић бави, али и за часопис у целости, доносимо закључни део овог рада: „Показани резултати истраживања на примерима синтаксе падежа и синтаксе реченица, преузетим из писаних за-

датака студената на подручју призренско-тимочког дијалакта, наводе на закључак да је степен њихове писане културе још увек незадовољавајући.

У раду је то показано на примерима синтаксе падежа и синтаксе реченица. Погрешке у једном и другом сегменту језика су идентификоване, те је на конкретним примерима показан теоријско-методички приступ решавању проблема и пут од погрешног до решења које је у складу са нормама стандардног српског језика.

Упркос чињеничном стању, нас не напушта нада да ће временом, индивидуалним залагањем наставника и студената, уз примену нових, осавремењених методичких приступа, као и постојећим институционалним решењима ресорног Министарства, писана и говорна култура у школству југоисочне Србије досегнути један виши ниво”.

Занимљив и пажње вредан је и рад Биљане Златковић „О семантици неких израза у лесковачком говору” (276–281). На основу грађе којом је располагала, ауторка, са семантичког становишта, анализира фразеологизме који се односе на особине човека. Класификацијом долази до закључка да је највећи број фразеологизама мотивисан негативним, непожељним особинама човека, како физичким тако и особинама везаним за карактерна својства човека. Тиме је на конкретним примерима показала да се лесковачки говор у овом сегменту уклапа у општу слику српског језика.⁴

Други двоброј Нашег стварања, у делу Т у м а ч е њ а, доноси рад Елизабете Шелеве „Писмо и ризик” (282–288), у коме на примеру стваралаштва Данила Киша тумачи однос писања и живота, односно покушава да расветли вековну тему да ли производ књижевног делања може бити ризичан и погубан за њеног ствараоца.

Део М и с а о обухвата три рада. Први је од њих рад Давида Кеџмана Дака „Скок из месџа /о смисаоносџи љуџовања/” (289–293) који представља једно дубоко промишљање и размишљање о смислу путовања. У свој различитости, путовање остаје промена места бивствовања, кретања, корачања човека, који, буде ли остварен,

⁴ ЖУГИЋ, Радмила. Придеви који се односе на човекове особине у говору околне Лебана. *Јужнословенски филолоџ* LIII (1997): Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик САНУ, Београд: 135–145; ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна. *Придеви са значењем људских особина у савременом српском језику, џвордена и семантичка анализа*. Библиотека Јужнословенског филолога, н. с., књ. 18 (2001): Институт за српски језик САНУ, Београд.

постаје за човека спасоносни подухват. Антипод путовању, кретању у најразличитијим облицима, јесте мировање, некретање, за које аутор каже: „Стајањем у месту, сами себи, голим и рукама и стопалима, нечујно, осипањем, копамо гробницу”. Колико суштаственог, огољено истинитог, има у овом, наизглед једноставном размишљању?! Драшко Бјелица, професор филозофије на Филозофском факултету у Нишу, филозофским метајезиком, у чланку „*Отићи – Жунићево лирско филозофирање*” (294–297), пише о књизи 'Отићи' Драгана Жунића, такође филозофа, којом је Жунић, значајем и особеношћу, како Бјелица сматра, надгорњао самога себе и своје књиге из области филозофије. Овде је и изузетно обиман рад Зорана Б. Младеновића „*Промисљање ума и ираичној као (само)сазнавање човека*” (298–334). Младеновић најпре уводи читаоца у Хегелово разматрање разлике између поетског дела древне Кине и античке Грчке на коме заснива разлику у схватању поетског израза између Европе и Истока. Та разлика је најупечатљивија у одсуству трагичног израза у древној Индији и древној Кини. Аутор након тога тумачи Аристотелово поимање трагедије и трагичног песника. Посебну пажњу Младеновић усмерава на Аристотелово поимање врлине и порока код човека. Аристотелово поимање доброг оставило је дубок траг на етику уопште. Он је извршио утицај како на арапску тако и на европску средњовековну филозофију, и био и остао духовни вођа европске мисли. Потом следи Хегелово размарање реализације драмског дела, односно глуме у којој је видео велику уметност. Пажња се затим усмерава на Ничеово схватање уметности чији развој везује за двострукост аполоновског и дионизијског начела. Алфред Вебер и Хајдегер, на примерима античких спева, различито поимају бивствовање или егзистенцију.

Рад Бојане Цветковић „*Сава Шумановић и естетика сувише стварној у новој уметности – Раско Пејровић*” (335–340), сврстан је у делу П а л е т а. Ауторка је у овом раду начинила компарацију Саве Шумановића и Растка Петровића, односно уочила додирне тачке између стваралаштва Шумановића сликара и Петровића песника.

Једно сећање и подсећање на сликарски рад Јована Поповића, једног од првих академских лесковачких сликара, дао је Живојин Прокоповић у раду „*Јован Поповић: Жене на корзоу*” (341–344). Ова најпознатија Поповићева слика чува се у канцеларији управника Библиотеке. Она је остала трајна успомена на лесковачки корзо, традиционални начин дружења младих и старијих Лесковчана, на корзо као свакојечерњу манифестацију, међусобно покази-

вање и приказивање учесника корзоа, шетача познатом, за ту намену утврђеном трасом, места састанака, дружења, тихог разговора у коме су Лесковчани и Лесковчанке сазнавали и одавали новости и дотле непознато о појединцима и појединостима. Лесковачки корзо је 'одшетао у историју', али и данас о њему врло уверљиво говори слика 'Жене на корзоу' Јована Поповића.

У последњем делу *О к у л а р* налази се пет приказа књига различитог усмерења. У првом приказу „*Говори Власојинца и његове околине*” (345–346), Голуб Јашовић нам представља дијалекатску монографију Станислава Станковића 'Границе призренско-тимочких говора у власотиначком крају'. Особеном значају ове студије доприносе сасвим нова сазнања до којих је аутор дошао, проучавајући говорне особине садамдесетак насеља овог подручја, а тичу се утврђивања нових граница прелазних говора, тј. пунктова у којима се укрштају изоглосе лужничког и запаљског говорног типа. Са збирком песама Симона Симоновића 'Коначна верзија', објављеном у Београду 2011. године, упознаје нас Драган Тасић у приказу „*Свешто и њрофано*” (347–348). Из овог кратког представљања сазнајемо да је наведена збирка песама сачињена од изнова прегледаних и коригованих песама, већ објављиваних у збиркама од 1968. до 2008. године. Вредан сваке похвале је и приказ Мирослава Ж. Каранфиловића „*Лесковачки манчестер*” (349–351) у коме је аутор представио измењену верзију мастер рада Перице Хаци-Јованчића 'Европеизација српског манчестера 1918–1941', коју је објавило Удружење за друштвену историју 2010. године на 222 стране. Приказивач нас обавештава о најбитнијим детаљима ове студије, односно у свакодневном и културном животу Лесковца у периоду између два рата. О књизи 'Перфидне игре Драже Михаиловића 1941–1945', у приказу „*Двовековни неиспуњени сан*” (352–354) пише Иван М. Бецић. Тај сан била је идеја о стварању савеза балканских држава, уз прекомпоновање дотадашњих граница. У Другом светском рату, на територије Југославије, исти сан је сањао и Дража Михаиловић, у избеглиштву у Лондону, и Јосип Броз Тито. За разлику од Драже Михаиловића, Тито је био спреман, зарад стварања балканске уније, на уступање Косова и Метохије Албанији. Бецић се не слаже са многим чињеницама у књизи, као и са ставом аутора књиге да је Михаиловићево настојање о стварању Балканског савеза било само изговор за Дражино колабористичко деловање. Без обзира на многа тумачења Илића која нису у складу са историјским чињеницама, Бецић ову књигу позитивно оцењује, будући да она предста-

вља „значајан допринос сагледавању проблема из перспективе емигрантских влада Балканских држава и њених експонената на терену”. На крају двоброја 3-4 из 2012. године Нашег стварања налази се приказ Драгана Радовића, уредника оба двоброја *Наше стварања* за 2012. годину. Приказ насловљен „Књижа као састављени гланови” (355–356), написан онако како пишу надахнути књижевни ствараоци, приказ је у ствари двокњижја међу заједничким корицама, тј. јединство књиге Виолете Јовић ’Отмица живота’ и Зорана Вучића ’Пројде живот’. У диће поезије ово двоје стваралаца укомпонован је дијалекатски израз као градивни материјал, који се својом архаичношћу савршено уклапа у слику људи, обичаја, живота уопште из минулих времена, старих крајолика и слика предела Суве планине.

У другом двоброју *Наше стварања*, такође су садржане кратке биобиблиографије аутора који су у њему стварали (357–358). Како видимо, овде су заступљена имена аутора који су своје прилоге имали и у првом двоброју, тако да се за информисање о њима упућује на први двоброј.

Два двоброја *Наше стварања* за 2012. годину доносе укупно четрдесет један прилог. Овде су заступљени радови из културе, књижевности, језика, филозофије, историје, сликарства. О њиховој вредности, а самим тим и о квалитету и рангу часописа *Наше стварање* који се објављује још од 1953. године, можда најречитије говоре имена њихових аутора. Стиче се утисак о узлазној путањи којом овај двоброј часописа иде, а томе највише доприносе аутори овде објављених радова међу којима је највећи број доктора наука и универзитетских професора из различитих научних области, који својим реномеом у досадашњем научно-истаживачком раду у потпуности доприносе научном реномеу овог часописа у издању Лесковачког културног центра. Сходно томе, овај би се часопис могао наћи на листи нешто боље бодованих часописа. С формалне тачке гледишта, часопис за издавача има Лесковачки културни центар који није научна институција. Он је, међутим, успео, изузетним ангажовањем, да окупи сараднике чији су завичај јужна или источна Србија, еминентне стручњаке расуте по најпрестижнијим научним институцијама читаве Србије. Ови људи на најбољи могући начин, дуг завичају враћају монетом чија вредност никада неће девалвирати, она је од племенитог метала чија вредност може само јачати и расти са протоком времена.

Мало детаљнијим приказивањем два двоброја *Нашеї стварања* за 2012. годину, желели смо да научну и стручну јавност поближе упознамо са радовима и ствараоцима овог часописа, а надлежним Министарствима Владе Републике Србије (Министарству културе и Министарству просвете и науке) сугеришемо да адекватније финансира потребе израде и штампања овог часописа чије се објављивање мери временом од шест деценија.